

ELŐFIZETÉSI ÁLLÁS:

A kiadévtartalomban átvéve:
 Egyes évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 " "
 Sztyben hentes kordva:
 Egyes évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egyes évre — 26 kor.
 Negyedévre — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 Szombat utáni napok kivételével

Helykiadó és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre vállalkozik
 vagy megbeszélésre nem vállalkozik.

Működésének és hírdetésének
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes számok ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 5

Szövetkezeti tanfolyam.

Alig hogy lábra kapott Magyarországon az értékesítő és fogyasztási szövetkezet áldásos intézménye, máris olyan akadályok merültek fel mindjárt a kezdetben, a melyeket elhárítani és elodázni mulhatatlan kötelességnek ismert az ügy iránt érdeklődők tábora.

Arról van ugyanis szó, hogy a szövetkezetekben nincsenek alkalmas üzletemberek, a kik megfelelően elláthatnák a boltkezeléssel járó dolgokat, a könyvelést, a pénzkezelést és a számadást, mert ehhez feltétlenül szakismeret és szaktudás kívántatik.

A szövetkezeti ügy vezetői a mozgalom megindításakor is eleve tisztában voltak azzal, hogy megfelelő szakemberek nélkül a szövetkezet nem egyéb, mint egy halvaszületett csecsemő, — azért az üzletvezetők részére a kellő szakértelmet elsajátítandó, kikeresették a legjobban prosperáló szövetkezeteket és a megalakulandó szövetkezet jövődöbéli kezelőjét oda elküldötték 2—3 hónapra, hogy némileg begyakorolja magát a legszükségesebb teendőkhöz.

Azonban ez sem volt elég az üdvösségre.

A szövetkezeteknél működő egyének tulajdonképpen két részre oszthatók; nevezetesen, a kik a szövetkezeteket igazgatják, ezeknek csak elméleti képzettségre van szükségük, míg a másik része a bolt-

kezeléssel, pénztárszámadással és könyvvezetéssel foglalkozik, tehát gyakorlati képzettséggel kell hogy rendelkezzenek.

Ezen az alapon a szövetkezeti ügyekben is kétféle a kiképzés, úgy mint elméleti és gyakorlati. Ezen kiképzésnek elméleti része Darányi Ignác miniszter jóvoltából annyira a mennyire már rendezve van, a mennyiben a földművelésügyi miniszter az 1900-ik évnél nyarán a hitelszövetkezeti és a fogyasztási szövetkezeti vezetők részére egy tanfolyamot nyitott, a mely két hétre terjedvén, felölelte tananyagában mindazon szükséges tudnivalókat, a melyek megkívántattak a szövetkezeti vezetők részére, a kiknek legnagyobb része papokból, tanítókból és gazdatisztekéből került ki. A tanfolyam előadói voltak: az Országos Központi Hitelszövetkezet főkönyvelője és a Hangya vezérigazgatója.

Ennek, a bár aránylag nagyon rövid időre szóló tanfolyamnak határozottan meg volt a gyakorlati sikere és ez birtára Darányi Ignác minisztert arra, hogy az 1901-ik évben is rendezzen egy ily tanfolyamot a Felvidéken, a melyen az ujonnan alakított összes szövetkezetek vezetői vettek részt.

A földművelési miniszter ezen intézkedése folytatást nyer egy-egy külön vidéken megtartandó szövetkezeti kurzusban, sőt a nagy környékkel bíró szövetkezeti központok önmaguk rendezik az ilyen kurzusokat.

Az elméleti kiképzés illetéknépen meg lévén oldva, hátra volna a gyakorlati, a melynek teljesítésénél sok nehézség mutatkozik, a mennyiben a szakképzett

kereskedők nem szívesen jönnek el üzletvezetőnek.

A legjobb megoldás itt abból áll, hogy az egyes falubeli értelmesebb embereket elküldjük egy jól prosperáló szövetkezethez, a hol néhány hét alatt betanulják az árukezelést és a kiszolgálást.

A legújabb időkben már maguk a szövetkezetek is nevelnek kereskedősegedeket, a mennyiben ügyesebb gyermekeket inasokul fogadnak fel, a kik az üzleti szellemet, jártasságot a szövetkezeti boltban is megszerezhetik.

A fennálló nehézségek azonban a közel jövőben már elmúlnak, mert hiszen a józanabbul gondolkozó kereskedők tekintélyes része kezdi belátni, hogy a szövetkezeti bolt keretén belül sokkal biztosabb a boldogulás, mint egy önállóan működő kereskedőnél. Öröndetes tény gyanánt konstatálom, hogy már-már igen sok szakképzett kereskedő szolgálja az eleinte megvetett és gyűlölt szövetkezeti intézményt, mert már ők is belátják, hogy a népjólét előmozdításának egyedüli élettelétele: a szövetkezet.

Mihók Sándor.

A kultusbudget a pénzügyi bizottságban.

Az idén bizony nem igen jutott ki a hivatalos vakáció a képviselőknék. Okuk is volna panasza, ha panasz helyett egyszerűbben nem úgy segitenének a bajukon, hogy közönségesen nem jelennek meg az üléseken. Így aztán, nem fáj senkinek, hogy a karácsony előtt való napon is ülészik még a Ház, hogy

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

A kereszt jelében.*

— Történelmi korrajz a keresztény üldözések korából —

Keresztények éneke.

(Börtönrészlet, mely az arenába vezet.)

5-ik jelenet. Keresztények, Melos, Mercia, Stephanus, Tigellinus, Licinius, katonák.

Tigellinus: Alljatok fel csöcselék! Fel fel nyomorultak! (A fiatalokra mutat.) Ezek ide én féltöm. Azok ott a gladiátoroknak vannak szánva. (az öregek felé.) Azokat a vén patkányokat a tigriseknek adjátok játékszerül. (megpillantja Mercia-t) Hahaha! Te is itt vagy? Ez az a nyomorult teremts, a kiért Markusz olyan lármát csap, keresztre kerül sz lelkem. Hol bujkál a szeretőd? Nem jött ide, hogy megmentesen.

Mercia: Nincs szeretőm.

Tigellinus (durva kacajjal) Ah megtagadod a te Superanszodat. Nem is tudod hol van.

Mercia Nem tudom.

Tigellinus: (a tisztékhez): A neveket. (átadnak neki egy tekereset.)

Licinius: Lásd ez Markusodra vall, annyira nem törődik veled, mint elviselt ruháival.

* A Szigligeti-színházban jan. 8-án színre kerülő darab utolsó jelenete.

Melos: Hazudsz nyomorult. Vondd vissza szavadat. (felé akar menni.)

Mercia: Ne figyelj reá Melos. Az ő szavai nem sértenek.

Licinius: Nem? Majd meglátjuk. Bizonyára tudod mi sors vár reád.

Mercia: Az örökkévaló mellettem lesz és nem fog elhagyni.

Licinius (Stephanus-hoz): Fordulj te is Istenedhez, te kölyök scorpió, a te rapod lenyugszik még ma. Hahaha!

Mercia: Ha végőrája ütni fog, nem fog reszketni. (hangos kürtöz)

Tigellinus: A gladiátorok már várnak. Nyissátok fel a kapukat (szünet, a börtönt kinyitják, a keresztények énekszóval vonulnak az arenába. Az arenában hangos kacaj és a vadállatok ordítása hallatszik.)

6-ik jelenet. Mercia. Stephanus.

Mercia (Stephanus mellé lerogy és sóhajt): Mennyei atyám légy velünk, (Stephanus sir.) Szedd össze magadat Stephanusom.

Stephanus (reszkötve): Oh Mercia . . . Mercia . . . a félelem. Ily fiatalon kell meghalnom. Ily ifjan kell elhagynom ezt a napfényes világot.

Mercia (élénken): Fényesebbre jutsz, ahol még ragyogóbban süt a nap, ahol nincsenek sem kínok, sem szenvedések, sem válás, sem üldöztetés.

Stephanus: De úgy fáj Mercia, úgy fáj!

Mercia: Gondolj arra, amit a szentírás írt: Mindenki szenvedett a keresztfán. Nálam van (), a megváltó! (megdicsőülve. Látom mennyei arcát, most már nem rémit meg semmi.)

Mercia (tovább imádkozik, nem hallja.)

Markus: Mercia!

Mercia (főleszmél): Mit kívánsz tőlem?

Markus: Azért jöttem, hogy megmenteselek.

Mercia: Engem megmenteni?

Markus (kifelé mutat): Megmentelek a haláltól.

Mercia: Hogyan akarsz megmenteni?

Markus: Térden állva kértem Néro kegyelmét számodra.

Mercia: És megkegyelmezett?

Markus: Egy föltétel alatt.

Mercia: Nos?

Markus: Ha megtagadod babonáidat.

Mercia: Az nem babona! Az egyetlen igaz és örök hit.

Markus: Örök? Semmi sem örök. Az emberek jönnek meonek, ürítik a gyönyörök serlegét, vagy a szenvedések örömpoharát. Aztán lepihennek, alusznak olyan álmot, melyet semmiféle ébredés nem követ többé.

Mercia: Bizonyos vagy ebben? Nem szóval meg benned egy hang, mely azt mondja, hogy szebb, jobb élet is van ennél.

Szilveszter napjára is állást hív egybe az elnök és hogy alig vonulnak el a három királyok, megint ülésezni kell. Sőt a három királyokat megelőzve már mára bizottsági ülés volt hírdelve. A szorgalmas pénzügyi bizottság ülésezett. Délelőtt tizenegyóra tájt kezdődött az ülés az országház delegációs termében. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium költségvetése az ülés tárgya.

Az állami tisztviselők községi adója.

Az állami tisztviselők előbb karácsonyi majd újévi ajándéknak várták a fizetésrendezést. A törvényjavaslat azonban máris sero került a képviselőház asztalára. A községek s első sorban a főváros törvényhatósága azonban már megtették a lépést, hogy a maguk számára is kamatoztassák a fizetésrendezést. A főváros főlrata, amelyben kéri, hogy a fizetésrendezéssel kapcsolatban töröljék el az állami alkalmazottaknak ezt a kiváltságát, hogy községi adót nem kötelesek fizetni, már a parlament előtt van.

Az állami alkalmazottakat méltán keletlenül lepi meg a főváros akciója, mert kétségtelen, hogy éppen a fővárosban a megélhetés lehetősége követeli meg a tisztviselői fizetések emelését. Másrészt azonban nem lehet megtagadni az akció jogosultságát, mert a község minden közintézményének hasznát éppen úgy élvezi az államtisztviselő, mint a többi polgár.

A községi adófietés alól való mentességnek nem volt jogosultsága a múltban s jogosulatlan az ma is. De merjük állítani, hogy maguknak a kiváltságosoknak sem mindig kedvező a mai állapot. A polgárság nagy részében bizonyos ellenszenvet szül az a kiváltság. Így történetelt meg, hogy például Budapest törvényhatósága kimondotta, hogy az állami alkalmazott gyermekeit nem veszi föl tandíjmentesen az iskolába. Noha a miniszter is kénytelen volt ezt a kikötést jóváhagyni, a gyakorlati élet csakhamar rákényszerítette a közgyűlést határozatának megváltoztatására, mert az állami alkalmazottak nagy része kénytelen lett volna lemondani gyermekének iskoláztatásáról. Akkor maguk az állami tisztviselők hivatkoztak arra, hogy szívesebben fizetné-

nek községi adót s elismerték, hogy a községi adó fizetése alól való mentességnek semmi jogosultsága nincsen.

Az állami alkalmazottaknak kiváltsága homlokgyenest ellenkezik az 1848. évi VIII. törvény első szakaszával, amely világosan rendel, hogy: »Magyarország s a kapcsolt részek minden lakosai minden közterhet egyenlően és aránylagosan viselk. »Ez a törvény igazságos és demokratikus, amelylyel szemben semmivel sem lehet megokolni a későbbi törvényhozás által adott kedvezményt.

Az életben a legképtelenebb állapotot teremttette meg ez a kiváltság, amelynek komoly veszedelmét különösen a vidéki városokban nagyon is érzik. Az állami alkalmazottak ugyanis, noha föl vannak mentve a polgári kötelezettségek teljesítése alól, éppen úgy gyakorolhatják a polgári jogokat, mint minden más polgár; gyakorolják is. Így azok az emberek intézik a község sorsát, akik a terhek viselésében részt nem vesznek s így közvetlenül érdekelve nincsenek, akik meghozott határozatuknak súlyát és terhét nem érzik, tehát könnyebben meg is szavazzák azokat. A vidéki közgyűléseken noha a legnagyobb ekeseredést okozza, hogy az adófizető polgárokkal szemben olyan községi terheket oktroáljanak a tisztviselők a polgárságra, amelynek terhében ők nem részesednek.

Wekerle Sándor 1893-ban az egyenes adók reformjáról szóló emlékiratában nagyon helyesen mondta, hogy: »a tisztviselők állami adózását föl kell tartani, mert akkor, midőn a közterhek súlyosan nehezdednek az állampolgárokra, morális és politikai okoknál fogva nem volna megengedhető az állami tisztviselők adómentesítése. Mert az adóztatás életben tartja bennük azt a tudatot is, hogy nekik nemcsak tisztviselői, hanem állampolgári kötelezettségeik is vannak. Ez föl meg a szabaddabb alkotmányos főfogások.«

Nem vitathatja senki, hogy az emlékirat érve igazak, helytállóak. De még fokozottabb mértékben igazak azok a községi életre. Mindennap látjuk az életben, hogy az állami tisztviselők nem érzik, hogy nekik községi polgári kötelezettségeik is vannak, nincsen egyetlen kapcsolás, amely őket a községi érdekekhez kapcsolná. Még Budapesten a társadalmi élet úgy, ahogy eltakarja, de vidéken az első pillanatra

szembeölk, hogy az állami tisztviselők külön rendet alkotnak, a melynek semmi köze a községhez.

De finanziaális szempontból is nagy fontossága van a dolognak. A községi jövedelmet jelentékenyen gyarapítaná, anélkül, hogy az állami tisztviselők túlságosan megrögzök. Budapest például 24,096 állami és 5149 törvényhatósági alkalmazott van. A 29245 hivatalnok összesen 1.095.952 korona állami adót fizet, amelynek községi adója 274,238 korona lenne. Alagban számíva tehát egy tisztviselőre vonatkoztatva összesen 9 korona 37 fillér községi adó jutna. A tisztviselők községi adója nagyot tudtana a községek háztartásán, a nélkül, hogy a hivatalnokokat túlságosan sújtassa.

A tisztviselők adójának rendezésével rendezni kell a katonatisztek adóját is. Külföldön befűtták, hogy semmi jogosultsága nincsen a kiváltságos állapotnak. Poroszország, a mely pedig igán beamerítállam, megadóztatja a katonatiszteket is. Berlin városa kirózza a községi adót még a tisztviselő és a katonatisztek nyugdíjára is.

Ha az állam komolyan segíteni akar a tisztviselőkn s a fizetésrendezésel segíteni akar a helyzetükön, az nem követeli meg az igazságtalan s jogtalan állapot további fenn-tartását. »E«.

Ujabb apáczaüldözés Franciaországban.

Ujév napján Combes miniszterelnök ismét folytatta megkezdett nemtelen munkáját, a francia apácák üldözését.

Ujévre ugyanis az állami jóváhagyást kért zárdák fölökni a következő értesítést kaptak:

»Asszonyom!

1902. jul. 27-én kérvényt adott be Ön, a melyben az 1901. jul. 1-i törvény 13. §-a alapján kongregációja javára állami jóváhagyást kért.

A kérelme támogatásul felhozott indokok megvizsgálása és a kiadott utasítások figyelembe vétele után döntésem akként hangzik, hogy nincs helye az önök kérvényét jóváhagyás végett az Államtanács elé terjeszteni.

Következésképp van szerencsém értesíteni, hogy kérelme az Ön kongregációjához

Markus: Mert mindenki jobb és szebb életet kíván. És te hiszessz ebben?

Mercia: Szilárdan hiszek és ezért halok meg.

Markus: Mercia hallgass meg. Nem szabad meghalnod, nem mondhatok le rólad, nem tudod Mercia, hogy szerlek.

Mercia: Ezt mondatd már egy izben és mégis megakartad ölni mindkettőnk lelkét.

Markus: Elj Mercia élj, és légy az én nőm!

Mercia: (örömmel): Nőd, hitvesed, ország, világ előtt?

Markus: Igen az egész világ előtt, az én szeretőm, az én imádozt hitvesem.

Mercia (boldogsággal): Oh Markus! Markus!

Markus: Beleegyezel, hitvesem lész?

Mercia (hirtelen észbe kap): És lemondjak hitemről?

Markus (szomoruan): Meg kell lenni.

Mercia: Nem tehetem. Nem bírom megtenni.

Markus (könyörög): Mercia szeretsz-e?

Mercia (bensőséggel): Szeretlek Markus, de le kell mondanom rólad . . . Ez az ő akarat!

Markus (szenvedélyesen): De én nem mondhatok le rólad Mercia, mert nem éhetek többé nélküled. Haidd, csak azért beszéltem hited, Istened ellen, hogy megmentselek. De most

megvallom, hogy a mely pillanatban meglátalak, gondolkozni kezdtem. Ha a te hited az igazi? Mi akkor ez a világ? Csekély pihenő hely, keskeny összekötő híd a mérhetetlen örökké valóságtól, az örökkévalóság, ahonnan eredtünk és a hova visszatérünk. De hol a bizonyosság Mercia? Taníts meg te arra, miként higgyem el azt, hogy odaát örökké együtt leszünk, örökké egyesítve leszek veled.

Mercia: Megérted, ha hozzá imádkozol.

Markus: Es örökké veled egyesülhetek?

Mercia: »Mondj le minderről, amid van és kövess engem« szól az Ur.

Markus: Kövessetek? Hová?

Mercia: Jobb hazába, a hol tárt karokkal vár Ő a ki kész arra, hogy megbocsássa vétkeinket és befogadjon örök birodalmába.

Markus: (aggódva): Es befogad engem is?

Mercia: Oh igen Markus téged, is. (Harsanászó.)

8-ik jelenet. Tigellinus. Volt.

Tigellinus: Prefektus, ütött az óra. Néző várja Mercia elhatározását. Ha Róma egybegyűlt népe előtt megtagadja hitét, életben marad. Ha ezt nem teszi, meg kell halnia. Mit választott? Felj!

Markus: (könyörög): Mercia!

Mercia (szilárdan): Hü maradok hitemhez

és meghalok. (könyves szemmel): Markus Szuperbus, élj boldogul. (A szin mögött halk zene.)

Markus: Nem, nem búcsuzunk így Mercia. A halál nem választhat el bennünket. En is készen vagyok a tulvilági utra — a te Istened malasztja világított meg. (Tigellinus hoz): Menj Caesarhoz és mondd meg neki, hogy én is keresztény vagyok. Jöjj szép menyasszonyom.

Mercia (átszellemlülve): En szerelmem!

Tigellinus (félre): Ah, győzelem.

Markus: A mi számunkra búcsú halál — Krisztus legyőzte a halált. A mi szerelmünk a sírunkon túl is éni fog. Jöjj Merciam, édes menyasszonyom, jöjj a szebb életbe.

(Fenekén Néző páholya, egész személyzet a szinen felosztva. Circus maximus látképe.)

Néző: Hogyan, Markus Szuperbus is?

Markus: Igen Caesar. Az igaz hit győzött. Markus is keresztény lett.

Néző (dühösen): Keresztre vele, keresztre valamennyivel. Tigellinus búcsúsd el az oroszlanokat. Gyűjtsetek meg az égő fáklýákat. A katonák gyilkolják a keresztényeket.)

Mercia: Nem rettegünk a hatalmadtól zsarnok. Testünket megöheted, de a lelkünk fel fog szállni hozzá, a Kereszt jeléhez. (Az aréna elsötétül, az égen ragyogó kereszt tűnik fel.)

tartozó intézményekre vonatkozólag visszautasított.

Figyelmeztetem, hogy az 1902. decz. 4-iki törvény szerint az 1902. jul. 1-i törvény 8. §-ában foglalt büntetéssel (16—5000 frank pénzbüntetés és 6 naptól egy évig terjedhető fogház) sújtandók mindazok az egyének, kik a 13. §-ban foglalt jóváhagyás nélkül kongregációs intézetet megnyitnak vagy fenntartanak, tekintet nélkül arra, hogy az intézmény a kongregációhoz vagy annak harmadrendjéhez tartozik s egy vagy több szerzetes lakik benne.

A miniszterelnök, mint belügyi és vallásügyi miniszter:

Combes.

Ezzel a rendelettel egyidejűleg külön rendelet ment a prefektusokhoz, a melyben felhívja őket a szabadkőműves miniszterelnök, hogy ha az apácák 8 nap alatt zárdáikat el nem hagyják, őket erre erőhatalommal kényszerítsék.

Szép újév! Méltó a francia köztársaság szabadkőműves kormányához, mely a Sedannál elvesztett dicsőséget győzelemmel, a szeretet leányainak kitűzőzésében akarja újra feltalálni.

Megyei közügyek.

A közigazgatási bizottság ülése.

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg január havi ülését.

Jelen voltak: dr. Beöthy László főispán elnöklété alatt Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, dr. Wallner Ödön tiszti főügyész, Hraniczky Károly árvaszéki elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós p. n. igazgató, Varró Domokos kir. főmérnök, dr. Des Echerolles Kruspér Sándor, id. Gálbory Sámuel, Hegyesi Márton, id. Markovits Károly, Orley Kálmán, valamint alispáni előadóként Baranyi András, Keszthelyi Zoltán, Balogh Elemér tb. főjegyzők és Jancsó Károly aljegyző.

Az ülés megnyitása után a főispán meleg szavakban emlékezett meg Szabó József elhunytáról, s indítványához képest a bizottság kimondotta, hogy részvétének jegyzőkönyvben ad kifejezést. Bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszter id. Gálbory Sámuel volt közigazgatási előadónak elismerését nyilvánította, s hogy a közigazgatási előadói tisztre dr. Des Echerolles Kruspér Sándort nevezte ki.

A közigazgatási bizottság albizottságait következőleg alakították meg:

A fegyelmi választmány tagjai: Radnai Farkas, id. Markovits Károly, Papp Miklós, Sipos Orbán, Orley Kálmán.

A gyámügyi felelőviteli küldöttség tagjai: Hegyesi Márton, id. Markovits Károly, Radnai Farkas, Zigre Miklós, Orley Kálmán, id. Gálbory Sámuel.

A börtönvizsgáló bizottság tagjai: Radnai Farkas, Varró Domokos és Sipos Orbán.

A börtönfelügyelő küldöttség tagja: Hegyesi Márton.

Az erdei kihágási és munkásügyi másodfokú bíróság tagjai: Radnai Farkas, Zigre Miklós, Hegyesi Márton, id. Gálbory Sámuel, id. Markovits Károly, gróf Tisza Kálmán, Lovassy Ferencz.

A pótdadó felszámolási albizottság tagjai: id. Markovits Károly, Orley Kálmán, Papp Miklós és id. Gálbory Sámuel.

Az erdőrendészeti albizottság tagja: (titkos szavazás útján) id. Gálbory Sámuel, Hegyesi Márton és id. Markovits Károly lettek.

Az alispáni időszakos jelentést, mely a szokásos statisztikai adatokat tartalmazza, tudomásul vették.

A pénzügyminiszterhez feliratot intézett a bizottság az iránt, hogy a szalárdi járás összes községeit a nagyvárad kir. adóhivatal kerületébe, esetleg annak az adóhivatalnak a kerületébe oszszák be, amelynek székhelyén az illetékes járásbíró is székel.

Ez után apróbb tanügyi dolgokat intéztek el, s a pénzügyminiszter engedélye alapján több község terhére nagy mennyiségű adóhátralékot irtak le.

Ami nem igaz és mégis igaz.

Megmozdult a Lajtán innen és túl a nagy czafoló gép, hogy eltaposson minden hirt, amely világgá viszi az igazságot, a két miniszterelnök kötéséről. Allítólag a következő pontok szivárogtak, mint megbízhatók a nyilvánosság elé:

1. hogy nemcsak az agrár-, de az iparvámokat is emelték. Ez magyarul annyit jelent, hogy a külföldi ipart elzárják tőlünk és teljesen kiszolgáltatnak bennünket az osztrák iparnak. Ha az új kiegyezés semmi más előnyt nem hozna Ausztriának, már ez magában is elég, mert sok millió hasznot jelent Magyarországra rovasára;

2. hogy az állategészségügy terén megállapodtak a határvizsgálatban a teljes paritás alapjára. E szerint mindegyik államnak módja nyílik az idehaza egészségeseknek talált és bizonyított állatokat a határon újra megvizsgáltatni és esetleg visszautasítani. Ez a paritás papirforma, mert tényleg csak Magyarország szállít Ausztriába és nem viszont; úgy hogy szekaturák és anyagi károk csak bennünket sújthatnak;

3. hogy a magyar záloglevelek nem lesznek Ausztriában adómentesek. Az állampapírok adómentesek lesznek, de ennek ellenében elveszítjük a dunai szállító adót, holott ennek ellenértéke már meg van abban, hogy az osztrák papírok nálunk adómentesek. Itt tehát egyenes veszteség sújt bennünket még formai ellenérték nélkül is;

4. hogy a készpénzfizetések felvétele, mely Magyarország nemzetközi hitelét erősítené, bizonytalan időre elmarad;

5. hogy a közös államadósságot nem fogjuk szétválasztani és ennek konverzióját nem fogjuk önállóan megcsinálni.

Ezek a hírek; s ha ezek igazak, úgy Magyarországon ez az új kiegyezés, melyben nincs győző, sem legyőzött, legalább 150 millió korona évi kárt jelent az eddigi összes kiegyezésekkel, de még a mostani ideiglenes állapottal szemben is.

Egyet azonban megmentettünk, megmentettük a formulát; mert az új törvényben is benne lesz, hogy a kereskedelmi szerződések az új kiegyezéssel egyidejűleg járnak le. Es ezt a pompás kiegyezést nem 1907-ig, hanem 1903. január elsejétől számított tíz évre kötjük.

Városi közügyek.

A városi közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága csütörtökön, január 8-án tartja rendes havi közgyűlést.

A tárgysorozatban egy pár fontosabb ügy van, de ezek is simán fognak előreláthatólag keresztülmenni. Kiegészítik a szakközvetítőket, megalakítják az igazoló választmányt s a számonkérőszékbe 2 tagot választanak.

Érdekesebb ügy lesz a villamos szabályrendelet, amelynek 8 szakaszát már a múlt közgyűlés elfogadott, továbbá a szikvizadó bérlete

A tárgysorozat különben a következő:

Nagyvárad város törvényhatóságának 1903. évi január hó 8-ik, esetleg következő napján mindenkor d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó ülésén a következő ügyek fognak tárgyalatni:

1. A polgármester jelentése a közigazgatás előző havi állapotáról.

2. Az igazoló választmány 1903-ik évre megállapított törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékét beterjeszti.

3. Az igazoló választmány megalakítása.

4. A számonkérőszékbe 2 tag választása.

5. A szakközvetítőket kiegészítése.

6. A polgármester 1903. évre megállapított országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékét beterjeszti.

7. Magyar kir. belügyminiszter leirata a »Szent László járvány- és hevenyfertőző-kórház« szabályrendelete jóváhagyása tárgyában.

8. A m. kir. belügyminiszter leirata a szikvizadó bérleti szerződése meghosszabbítása tárgyában hozott határozata.

9. Győr szab. kir. város közönsége a magyar országgyűlés képviselőházához a községi kölcsönök bélyeg- és illetékmentessége engedélyezéséért intézett feliratát megküldi.

10. A tanács javaslata Cseprega Miklós részére átengedendő köztérre vonatkozólag.

11. A tanács előterjesztése Moskovits Mór és fiától a köztérhez csatolandó terület megvétele iránt.

12. A tanács javaslata Moskovits Adolf és fiai cég által a város tulajdonát képező Komendáns-réti kaszáló megvételére tett ajánlata.

13. A tanács javaslata Amán Béla által telkéből a köztérhez csatolandó terület átadása s a telkéhez a város tulajdonát képező telekből szükséges terület megvételére tett ajánlata.

14. A tanács az Uri-utca és Széles-utca sarkán építendő iskola tervét és költségvetését beterjeszti.

15. A tanács a városi villamos mű kezelési szabályrendeletét beterjeszti.

16. A tanács a rendőrlégénység szolgálati szabályrendeletét beterjeszti.

17. A tanács jelentése a városi szegények ellátására ki utalt 2000 korona rendkívüli segély tárgyában.

18. A tanács jelentése az első hazai tükör pénztártól felvett 4274600 korona névértékű kölcsön elszámolásáról.

19. A tanács előterjesztése a törvényhatósági közutak kiépítésére államsegély engedélyezése iránt.

20. A tanács javaslata Pekánovits Imre törvényhatósági bizottsági tag által a Sebes Köröz felvételi s szabályozási tervének elkészítésére beadott indítványára.

21. A tanács a katolikus legényegylettel kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

22. A tanács Amigó Mórral a Zöldfa alatti 6. bolt helyiségre kötött szerződést jóváhagyás végett beterjeszti.

23. Borsi Imre felebbezése munka bér követelését elutasító tanácsi határozat ellen.

24. Tiszti főorvos Spitzer Márton gyakorló orvos orvosi oklevelét meg hirdetés végett beterjeszti.

Miről a törvényhatóság t. tagjait tisztelettel azzal értesítem, hogy a tárgysorozatban nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1903. január hó 5-én.

Bordé Ferencz
főjegyző.

TAJEKOZTATÓ.

Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadás.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély.)
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.

Előfizetési felhívás.

E hónap elsejével kilenczedik évfolyamába lépett a Tiszántul. Nyolcz év viharai közt meg erősödve indul új küzdelemre.

Manapság, mikor mindenfelé hazug jelszavak hódítanak, nehéz volt lapunknak a maga nyíltan kibontott zászlaja mellett megállni. Nem tagadjuk, a csaták tűzében többször megremegett a kezünk, mely a zászlót el nem hagyta s nem egyszer aggódva néztünk jelszavainkra, melyek zászlónkra írva ragyogtak.

Hála Istennek, ezen túl vagyunk. A Tiszántul szilárdul gyökeret vert e nagy vidék közönsége közt, bizonyosságul annak a hódító erőnek, mit a magyar kereszténység ma is képvisel.

Magyar lelkünk erős hite, hogy a mint a kereszt alatt lett nagygyá e haza a múltban, a kereszt alatt lesz nagygyá a jövőben is. Es erős hite ez annak a közönségnek is, mely oly bensőséggel támogatta eddig lapunkat.

Ehhez a mi lelkes közönségünkhöz fordulunk, kérve szíves támogatását a jövőre is. És kérjük, az új év küszöbén ajánlják lapunkat ismerőseik körében, hiszen ezzel nem annyira nekünk, mint inkább a keresztény haladás eszméjének szereznek híveket.

A Tiszántul az marad ezentúl is, ami eddig volt: az igazság őszinte katonája. Elveinkért mindent, elveinket semmiért és senkiért. A mellett a napi események hí krónikása és igaz bírója, a közönség igaz barátja.

Az előfizetési árak lapunk homlokán olvashatók.

Minden új előfizetőnk is megkapja lapunk nagyértékű karácsonyi ajándékát, a

Tiszántul nagy képes naptárát,

mely naptári és gazdag szépirodalmi részen kívül tartalmazni fogja Biharvármegye és Nagyvárad teljes czimtarát.

Lapunkba dolgoztak az elmúlt évben:

Vezércikk: Dr. Bozótty Alajos, Felszer Antal, dr. Prohászka Ottokár, dr. Károly Irén, Kirchanek Odön, dr. Justh Károly, Dr. Tóth-Szabó Pál, Mihók Sándor, dr. Vuicskics Gyula, Kaczvinszky Andor, Pálffy Béla, dr. Krüger Aladár, Bodnár János.

Tárcza: Kincs István, Kontúr Béla, Baán Aladár, Szemethy Géza dr., Némethy Gyula dr., Kováts S. János, özv. dr. Személy Kálmán, dr. Lindenberger János, Ember György, Endrey Kálmán, Szőke Berta Stella, Szabó Ilona, dr. Helvey Lajos, Mányiné Prigi Olga, Deér, Csontos Sándor, Pálffy Béla, dr. Krüger Aladár, Dutka Akos Uferth József és fordított tárczák a világirodalom legjelesebb íróitól.

Közigazgatás (megye, város): Vidosits Gyula.

Hírek: Vidosits Gyula, dr. K. A. Marschand Odön, Dutka Akos, Niedermann Gyula, Ludvig Gyula és vidéki tudósítónk.

Tanügyi, irodalmi és egyéb cikkeket közéletünk számos jelesétől közöltük.

Színház: Dr. Krüger Aladár.

Regényrovatunkban Sienkievicz Henrik világhírű regényét, a »Tüzzel vassal« címűt közöljük; ennek befejezése után Conan Doyle-tól, a zseniális angol regényírótól fogunk közölni egy érdekfeszítő bűnügyi regényt.

Mindezek a munkatársaink támogatni fognak ezentúl is — kérjük a közönséget, mely munkatársaink által szerette meg lapunkat, — szintén ne vonja meg támogatását ezentúl sem.

A Tiszántul
kiadóhivatala.

A Tiszántul
szerkesztősége.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 8—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 8—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 60 kr.

UJDONSAGOK.

Egy városi telek eladása.

A Moskovits Adolf és fiai cég gyártelepét kiakarja bővíteni s e célra a gyár mögött levő 7 hold kaszálót szándékozik a várostól megvásárolni. A múlt havi teljes ülés az ügyet visszaadta, hogy előbb a pénzügyi szakbizottság foglalkozzék a kérdéssel s adjon véleményt.

Tegnap tárgyalta a pénzügyi bizottság és a tanács az ügyet

Rimler Károly polgármester elnöklété alatt Ragány János, dr. Hoványi Géza, Hegedüs Géza, Kőszeghy József, Gerő Armin, Bordó Ferencz, dr. Kurländer Ede, Balogh Döme, Komlóssy József, Lukács Odön, Mihelffy Adolf, Steiner M. Albert, Kaczián Károly, Déry János és Altnöder Béla jegyző voltak jelen.

Dr. Kurländer Ede ellenzi a telek eladását s különösen a tanács által megszabott árt igen alacsonynak találja.

Steiner M. Albert szintén ellene szólott. A kérdéses kaszáló belterület s arra szüksége lesz a városnak 60000 négyszögmeterről van szó.

Kőszeghy József főmérnök csak most foglalkozik a kérdéssel. A mostani telkek mögött Csillagvárostól a hadapród iskoláig egy utra okvetlen szükség lesz. Továbbá a kért terület túl terjed a Moskovits gyáron a László-malom hátamögé. Az a javaslata, hogy egy utat jelöljenek ki s azon túl is csak azt a területet adják el, amely közvetlen a meg levő gyár mögött van. Így nem lesz elzárva a fejlődés a László malom elől sem.

Déry János elfogadja a főmérnök javaslatát. Szakértő meghallgatása szükséges.

Komlóssy József iparpártolási szempontból az eladás mellett érvel.

Mihelffy Adolf az iparpártolást szintén fontos dolognak tartja, de a kérdés nincs előkészítve. A káptalant meglehetően kérdezni, hogy a városnak esetleg megmaradó területéért nem adna-e a Kommandáns-rét más helyén megfelelő területet? Tájékozza magát a tanács arról is, hogy a Moskovits cég mily összeget akar a gyár fejlesztésébe fektetni.

Dr. Hoványi Géza az iparpártolásban elmegegy addig a határig, amíg a város érdeke nem szenved. A kérdés azonban nincs előterjesztve. 2—3 hold elég lenne a Moskovits gyárnak. Rámutat arra, hogy Csillagváros érdekében okvetlen rendezni kell itt a vízvezetést. Az új utcára is szükség van.

Hozzászóltak még a kérdéshez: Ragány János, Rimler Károly, Balogh Döme, Hegedüs Géza.

A szakbizottság visszaadta az ügyet a tanácsnak azzal, hogy a mérnöki hivatal véleményét kérje ki. Szerezze be a káptalantól, hogy mily áron adta el a kommandánsréti háztelkeket. Továbbá tárgyalásokat indítson a tanács a Moskovits céggel az iránt, hogy kisebb telket hajlandók-e venni. Az ügyet különben még a pénzügyi szakbizottság is tárgyalni fogja.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni sziveskedjenek.

* **Vizkereszt.** A r. kath. egyház ma ismét ünnepet ül, Vizkeresztet. Háromkirályok ünnepének is nevezik e napot annak emlékére, midőn a keleti csillag által vezetve a három király ajándékokkal kedveskedve felkeresték a

kisdéd Jézust s leborulva imádták. A templomokban már tegnap délután végezték a vízszentelést, azonkívül szokásos az ajtók fölé az évszámot és G. M. B. (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) betűket felírni a három király emlékére. A templomokban ünnepélyes istentiszteletek lesznek. A székesegyházban Radnay Farkas felsz. püspök tartja az ünnepélyes szent misét. Pálffy Béla főrealiskolai hittanár pedig egyházi szónoklatot mond. — Az istentiszteletek alatt a templomokban gyűjtést rendeznek az afrikai missziók segélyezésére, melyeknek célja megszűntetni, vagy legalább egyelőre mérsékelni a rabszolgakereskedést.

* **Személyi hír.** Dr. Beöthy László főispán tegnap Cséffára utazott a főszozolgabírói hivatal megvizsgálása végett.

* **Hegedü-szólo a templomban.** A Szent László templomban ma, Vizkereszt napján ritka műslvezetben lesz részük az ájtatoskodó híveknek. A délelőtt 11 órakor tartandó szent mise alatt Szunyogh Lórándné urhölgy egy kiváló egyházi zeneművet ad elő hegedűn. A kiváló urnő tudvalevőleg művészi tökélyvel kezeli a hegedűt.

* **A beéli kaszinó gyűlése.** A beéli kaszinó január 2-án tartotta meg évi közgyűlését. Az elnök megnyitója után pénztárnok terjesztette be a múlt évi zárszámadást, melyet tudomásul vettek és a felmentvényt megadták. Ezután az elnök a maga és a tisztikar nevében beadta lemondását, mire megválasztották az új tisztikart a következőkben: Elnökké egyhangulag ismét Éder Géza főszozolgabíró, alelnökké Dóczy János róm. kath. plébános, pénztárnoknak Gerő Mór, gazdának és tiszteletbeli elnöknek Könyg Ernő, jegyzőnek Nyisztor Döme, könyvtárnoknak Rákossy Ferencz tanító választották meg. Választmányi tagok lettek: Balogh Kálmán, Ertsey Lajos, Somogyi Béla, Bernát Róbert, Hanák Sándor és Deutsch Mór.

* **A románok karácsonya.** A gör. kath. és gör. keleti egyház holnap január hó 7-én üli meg a Megváltó születésének emlékezetét. A magasztos ünnepet méltó fényvel ülik meg s a templomokban. A gör. kath székesegyházban dr. Laurán Agoston káptalani helynök tartja ünnep első napján a szentmisét. A gör. kath. és gör. keleti hívek három napig ünnepelik a Szent Karácsonyt.

* **Karácsonyi játékok a Néprajzi Muzeumban.** A Nemzeti Muzeum igazgatóságától kaptuk s így juttatjuk el közönségünkhöz ezt a megszivlelendő fölhevást: Országoserte szokásban vannak nálunk még a karácsonyi, újvi, vizkereszt-misztériumok, játékok, menetek, a legkülönbözőbb formában, a melyek közül nagyon sok érdekes és eredeti, ősi népeletünkre fényt derítő dolog van. A Nemzeti Muzeum néprajzi osztálya ujabban néhány ilyen érdekes betleheemes szerszam és egyéb tárgy birtozába jutott. A gyűjteménynek ez a része azonban nagyon hiányos. Minthogy most a karácsony és vizkereszt közötti időben van legjobb alkalom az ilyen tárgyak gyűjtésére, fölkerjünk a hazai népelet minden ismerőjét, kedvelőjét, de különösen a fősztelendő és nagytiszteletű papságot, tanító és jegyző urakat, hogy az ilyen regős, betleheemes, turkás, aprószentes, három szent királyos játékok minden tárgyát (álarcz ruha, betlehe-mek, csillagok stb.) a Magyar Nemzeti Muzeum néprajzi osztálya számára megmentsék s azokat magyarázó jegyzetek, a játékok szövegének, dallamainak, esetleg a tárgyak vagy jelenetek fényképének melléklésével Csillag-utca 3. száma alá bérmentetlenül be- küldeni sziveskedjenek.

* **Agyonszurta a rendőr.** Budapestén, a Ferencz-városban tegnap reggel egy rendőr jogos önvédelemből agyonszurta egy részeges házmes- tert, akit az egész kerületben megférhetlen, verekedő embernek ismertek. Az eset részletei a következők: Horváth Pál házmaster tegnap reggel

két óra tájban részegen ment hazafelé az Üllő-
uton egy barátjával. A Ludovika előtt bele-
kötöttek egy millimáris asszonyba, a ki ott
várakozott a kocsiával. Lerántották a bakról,
össze-vissza verték, sőt az egyik fogát is ki-
ütötték. Az asszony jajkiáltására a járőkelők
rárohantak a részeg támadókra és ütlegelni
kezdték őket. E közben két rendőr is a hely-
színére érkezett és lefoglalták és megkötözték
Horváth Pál házmestert, míg társa a zürzavarban
elmenekült. A rendőrök névszerint Bartha Fülöp
és Nagy-Hét István a kerületi kapitányságra
akarták beszállítani a házmestert, aki azonban
utközben valahogyan kiszabadította magát a
rendőrök karjai közül és hazafutott Telepy-
utca 7. számú lakására. A rendőrök utána
mentek, hogy a tényállást felvegyék és meg-
tudják a házmester társának a nevét. Az ajtó-
köszömbön a rendőröket a házmester felesége
fogadta, aki kérte őket, hogy hagyják most
békében a férjét, hadd aludja ki a részegségét.
A rendőrök belenyugodtak ebbe és épp a ház
kapuján léptek ki, a midőn Horváth Pál
káromkodva egy ötven centiméter hosszú
rozsdás szuronnyal rontott feléjük. A rendőrök
látva a veszedelmet, kardot rántottak.
Nagy-Hét István kardja előbb a szuronnyal
hadonászó házmester vállát érte, aki erre a
nevezeti rendőrré akart rohanni, de egyenesen
beleszaladt ennek hegyes kardjába, mely
éppen a szívébe hatolt. Horváth Pál azonnal
összerogyott és néhányszor sóhajta kiadta
lelkét. A viaskodásnak több ember volt tanuja,
akik mindnyájan úgy adják elő a dolgot, hogy
a házmester belerohant a rendőr kardjába,
aki azt a saját védelmére kivonva tartotta.
Horváth holttestét beszállították a törvényszéki
bonczitani intézetbe. Nagy-Hét István rendőrt
az eset annyira felizgatta, hogy midőn kihall-
gatták, alig tudott a kérdésekre válaszolni.

* **Gőzgépezők és kazánfűtők vizsgálja.**
A nagyváradi gőzgépezők és kazánfűtők
vizsgáló bizottsága az érdekelteknek tudomá-
sára hozza, hogy a vizsgatétel napjánul folyó év
január hó 11-ike tüzetett ki. A vizsgálat a
Moskovits Adolf és fia nagyváradi lakosok
tulajdonát képező „Adria” gőzmalomban fog
megtartatni és reggel 9 órakor veszi kezdetét.
A vizsgálatra való jelentkezések a nagyváradi
m. kir. iparfelügyelőséghez adandók be. A
vizsgáló bizottság elnöke *Pozsonyi* László m.
kir. kerületi iparfelügyelő.

* **Két fejedelmi regény.** *Lujza* szász trón-
örökösné házassága nemsokára azon bíróság elé
kerül, amely *György* szász király külön ren-
delkezése folytán a trónörökös pár válása
ügyében ítélni fog. A szász király a pápa
tiltakozását sem fogja figyelembe venni; mert
érezvén erejének fogyatkozását, nem akarja,
hogy *Lujza* szász trónörökösné akár névleg is
királyné legyen. A házassági dráma, mely a
szász királyi palotában lejátszódott, immár abba
a csendes mederbe terelődött, amelyben a meg-
rázó részletek elsimulnak s az egész világot
foglalkoztató ügy bonyolódott szálait nem a
genfi fogadóban, hanem a tárgyalási teremben
fogják kibontani. A király által kiküldött bírósá-
g *Loscheritzer* főtörvényszéki elnök elnöklété
alatt ül össze s a trónörökös pár válását épp
úgy fogja tárgyalni, mintha más állampolgárok
válópörében kellene ítélnie.

Egy-egy újságban még mindig olvasható a
trónörökösné szökésének valamelyik érdekes
részlete. Így a *Matin* tudósítja újságolja, hogy
Lipót Ferdinánd december 12-én, éjjel egy
órákor bement a trónörökösné hálószobájába,
aki utra készen várta fivérét. A főherceg egy
kulccsal kinyitotta a titkos ajtót. Csendes téli
éjszaka borult a tájra, a hold sütött. A kocsi,

melybe arab lovak voltak befogva, várta őket.
Éjjel két órákor érkeztek az állomásra, az ál-
lomási épület be volt zárva, sokáig tartott, a
míg sikerült kinyitni a harmadosztályu
várótermet s itt várták be a vonat elindulását.

A toszkánai nagyhercegi család vagyoná-
ról sok téves adat látott napvilágot a sajtóban.
A vagyont csaknem általánosan kevesebbre be-
csülik, mint amennyi tényleg van. Teljes hite-
lességre tarthatnak számot e tekintetben az
alábbi adatok, amelyek legjobban beavatott
helyről származnak. IV. Ferdinánd nagyherceg
az 1859. évben meglehetősen jelentékeny kész-
pénzvagyonnal vonult vissza Angliába. Ezt az-
tán legnagyobb részben osztrák járadékpapi-
rokba s csehországi és salzburgi birtokokba
fektette. Maradt azokivül a nagyhercegi csalá-
dának nagyobb magánbirtoka Toszkánában. Ez
főrészen mintaszerű belterjes erdőgazdaságból
és tizenhét kastélyból állott, mindezek azon-
ban csaknem semmi jövedelmet nem hoztak.
Az erdőségeket csak a legminimálisabb módon
aknázták ki, míg a fentartási költség évente
két millió lirába került. 1898-ban, az egész bir-
tokot eladták egy olasz intézet közvetítésével
s a toszkánai család 35 millió lirát kapott az
eladásból. Magától értetődik, hogy a vagyon fő-
része IV. Ferdinándnak, mint a család fejének
jutott. A nagyherceg vagyona összesen negy-
ven millió korona.

Lipót Ferdinánd főherceg most önként le-
mondott az őt jogosan megillető elsőszülöttségi
jogról, de a vagyonnak, mint a toszkánai csalá-
d tagjának, reá eső részéről nem mondott
le. Ha tehát a legrigorózusabban számítjuk is,
Lipót Ferdinándnak még mindig van harmad-
fél-három millió koronát kitevő örökségrésze,
mint jogos követelés.

A *Genfer Journal* a szász trónörökös-pár
afféjére vonatkozólag megjegyzi, hogyha a
trónörökös rövid időn belül trónra lépne, a
svájci szövetség tanács az előt a nemzetközi
kérdés előtt állna, hogy milyen állást foglaljon
el a szász királynéval szemben, aki Genfben
folytatott életmódjával egy Svájc-csal barátság-
os viszonyban álló német állam uralkodóját
megsérti.

* **Pallay Lajos felgyógyult.** *Fallay* Lajos
ügyvéd, mint örömmel értesülünk, a Weiszlo-
vits Gyulával vívott párbajban kapott sebéből
teljesen felépült s tegnap hazaérkezett Nagy-
váradra, családja körébe. Pár hónappal ez-
előtt a betegségnek olyan utókövetkezései
mutakoztak, amelyek újabb operációkat tet-
tek szükségessé. Egyik Bécs melletti szana-
toriumban a műtétet szerencsésen végrehaj-
tották s visszaadták városunk ezen közbecsü-
lésben álló férfiát előkelő társadalmunknak.

* **Az ételosztók két napi forgalma.** Az
ételosztók reggeli és déli forgalma vasárnap és
hétfőn is az eddig kintüntetett számhoz ará-
nyos. A melegedő helyek forgalma azonban
jelentékenyen apad. Ennek fő oka a rendőrség
által szombaton éjjel az ingyen szálláshelyeken
tartott razzia, melyek során 78 oly egyént ki-
sértek be, kik Eldorádónak, a dolog nélküli
csavargók menhelyének képzelték Nagyváradot,
hol kapnak élelmet, szállást, s ide csődültek
az ország minden tájáról. A jeles kompániá-
nak 52 tagja már tegnap eltolonczoltatott
illetőségi helyére. A levesosztók és melegedő
helyek további fentartására tegnap *Bölony*
Józseftől érkezett a végrehajtó bizottság fejé-
hez *Gerő* Armin rendőrfőkapitányhoz *husz*
korona, melyet néhai *Szabó* József ravatalára
szánt koszoru megváltása címén adományozott.

* **Efogott kirakat-betörő.** Nagy riadalmat
okozott a múlt hó végén Debreczenben a
Kossuth-utcán lévő *Kónya* László féle órá-
és ékszerész-üzlet kirakatának betörése és az
abban lévő összes arany- és ezüsttárgyak elrab-
lása. A tettes akkor elmenekült és tegnapig
senki sem tudott róla semmi felvilágosítást
adni. Tegnap azonban utólért a betörés elköve-
tőjét a nemezsis itt Nagyváradon. Tegnap reg-
gel két kopottas uri ruhában ülözött fiatal-
ember érkezett a Klein M. és fia zálogüzletbe

előtt és az egyik egész halmaz ékszert adott át
a másiknak, hogy menjen be illő jutalom mel-
lett Kleinhoz a tárgyakat elzalogosítani. Az
éppen akkor ott elhaladó *Kovács* István rend-
őrnek feltűnt a dolog, hogy ily szegényesen
kinézett alakoknak honnan lehet annyi ékszer.
másfelől mind a két ember izgatottnak látszott.
Kovács igazolásra szólította fel őket és hama-
rosan kitűnt, hogy a tárgyak lopottak. A rendőr
mindkét egyént bekísérte az átellenben lévő
rendőrségre, hol az egyik bevallotta, hogy a
tárgyakat ő rabolta, múlt hó 29-én Debreczen-
ben a *Kónya* ékszerüzlet kirakatának betörése
alkalmával. A másik, *Fazekas* István fazcár
pinczér csak eszköz akart lenni a tárgyak érté-
kesítésénél. A jeles ember neve *Tóth* Szőke
István török-szent-miklósi születésű 23 éves
foglalkozás nélküli egyén, ki már 5 ízben volt
büntetve fiatal kora dacára. Legutóbb Vácott
ült 3 évig a fegyházban. Mindkettő lezárattott. A
tárgyak megvannak.

* **Ön végrehajtó.** Hatvanhárom korona adót
zudítottak *Nagy* István uram árva fejére.

Sok pénz, így télviz idején egész vagyon.

Hiába vakarta meg *Nagy* István uram a fejét,
aztán a zsebét, odafent nem lett egyetlen biztató
gondolatot, odalent egyetlen potya garast se.

Hajh! de az adónak licitáció a foga s azt
már még se szerette volna, ha rávicserítja.

Karácsonyi ajándékol egy apátlan borju poty-
tyant gondtól szabadítóként a szalmafedelű istállóba,
azt fogta hát *Nagy* uram s vitte a törvénybe, ahoz
a tanácsos urhoz, aki az adót szaporítja.

— Agyon lsten jó napot.

— No! no! mit hoz kigyelmed.

— Csak az adómat. Nincs egyéb ingóságom en-
nél a rogyott térgyü borjunál, hát elhoztam. Ha
nem futja belőle a porcióm várják meg mig belenő.
Ezzel sarkon fordult *Nagy* uram s kedélye-
sen morogta a bajusz alá.

— Ha az adót növesztik, hát neveljék hozzá a
borjumat is.

* **Ör-utca rendezése.** *Steiner* M. Albert
törvényhatósági bizottsági tag indítványt adott
be, hogy Ör-utcán az új községi iskola mellett
levő éles kiszögellést vágassa le a város a
tábornoki lak mellékpületéből. A városi köz-
gyűlés azonban nem volt tájékozva a felől,
hogy mily összegbe kerülne ez az utcarendé-
zés, s ezért nem hozott határozatot. *Köszeghy* Jó-
zsef városi főmérnök elkészítette az átalakításhoz
szükséges tervet és költségvetést. E szerint
3200 koronába kerülne az utca rendezése.

* **Budapest éjjel.** A múlt éjjel a Rózsa-
utca és a Szondy-utca sarkán véres ve-
rekedés volt, mely két fiatalember súlyosabb
megsebesülésével végződött. *Corai* Artur és
Smidt Gyula magánhivatalnokok csendes be-
szélgetésbe elegyedé haladtak az utcán, ami-
dön három részeg emberrel: névszerint *Binder*
Ferencz hentessel, *Trapp* István kovácsossal és
Nagy István mészárosal találkoztak, akik el-
állották ujjukat.

— Le a csilinderrel! — kiáltotta *Binder*
hentes a fiatal emberek felé.

A válasz egy cattanós pofon volt, melyet
Schmidt adott *Binder*nek. Most általános vere-
kedés támadt, melyben a késeknek is szerep
jutott. A rövidebbet a két magánhivatalnok
huzta, akik mindketten megsebesültek, úgy
hogy a Rókus-kórházba kellett szállítani őket

* **Amikor ketten egyet szeretnek.** A minő
regényesen indult, s vizjátékszerűen folytatódott
oly szomorúan végződött az a leányszóktetés,
a mely a múlt héten *Kuszics* szerb községben
történt, s amelyről tudósítónk az alábbi részle-
teket közli: *Debelácsi* József szerb legény arról
volt híres, hogy bolondultak utána a leányok.
A legény azonban csak egy leányt, a gazdag
Gospodinácsi *Milán* leányt szerette. Csak-
hogy a leány szülei hallani sem akartak róla.
A szerelmesek tehát úgy határozták, hogy meg-
szöknek, minyelyven mondvá, uszkocsiznak. A

szökés a mult keddre volt tervezve, amikor a szerelmes legény kocsi alatt a leányra a kertük alatt. Goszpodinácski Darinka csak a leghívebb barátját, a szomszédjukban lakó Pekárovics Marcsát avatta a titokba, aki azonban szintén rajongott Debalecski Jozó után, de szerelmét titokban tartotta. Pekárovics Maricza, miután a szökés tervét tudta, kedden este, amikor a kert alatt a kocsi megállt, jól beburkolózva maga ment ki a kert alá, hol két markos legény a sötétben felkapta, kocsira dobták és elhajtottak vele ki a szállások közé. Mikor azután az előre kijelölt idilli helyre értek, akkor vette észre Debelácski a tévedést és haragjában, hogy öt csuffá tették, alaposan elverte a megszóktatott leányt s még azon este elzavarta a pusztaórl. A szegény leány összeverve, a hidegben egész éjjel bolyongott a nagy sötétségben a pusztaórlon, s csak másnap reggel ért haza nagybetegen, harmadnapra meg is halt. A szülők feljelentésére a csendőrség a szóktató Debelácskit és két társát, akik a szóktatásnál segédkeztek, Sziricski Vazult és Petrovics Bogdánt letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

* **Tömeges eltoloncolás.** Mióta megkezdődött az ingyen leves és kenyérszítás, azóta nemcsak Nagyvárad szegényeit kellett eltartanunk, hanem a vidékről beözönlött munkanélkülieket is. A sok idegen csavargó közt több veszedelmes tolvaj is volt s ezért Gerő Armin rendőrfőkapitány őket összefogatta és illetőségi helyeikre toloncoltatta. Tegnap is ötvenkét csavargót toloncoltak el Nagyváradról, melyek között legtöbb oláh-czigány volt.

* **A „Tiszántul“ nagy képes naptára** kapható kiadóhivatalunkban, Csathó Gábor és Társa könyvkereskedésében, valamint Schmidt Gyula papirtüzetében és a legtöbb szivartüzetében. A hasznos tartalma naptár ára 1 korona.

* **Nevezetes évfordulók.** Az ezerkilencszázharmincharmadik év bővelkedik érdekes évfordulókban. Mindjárt az év első felében márczius negyedikére esik Klopstock, a Messiás szerzője halálának százéves évfordulója. Deczember tizenhatszázadikán halt meg Herder és október nyolczadikán halt meg Alfiori Viktor, Olaszország legnagyobb drámai költője. Szeptember tizenhatszázadikán fogja ünnepelni Franciaország az idősebbik Dumas Sándor és Merimée születésének százéves évfordulóját. A zenevilágnak is nagy ünnepe lesz deczemberben. Deczember tizenegyedikén látott napvilágot Cote-St.-Andréban Berlioz, a világhírű zeneköltő. Nemcsak az irodalomnak és művészetnek, hanem a tudományoknak is adott nagy embereket. Május tizenkettedikén lesz Liebig Justus, a hírneves vegyész születésének százéves évfordulója. Október tizenhatodikán született az ifjabb Stephenson Róbert, aki nemcsak kitartó munkatársa volt apjának, a gőzgép feltalálójának, hanem maga is híres technikai vívmányokkal lepte meg a világot. Április huszonhatodikára esik százötvenesztendősi születési évfordulója Achardnak, a cukorrépa gyártása feltalálójának. A politikai világnak is meg lesznek az érdekes évfordulói. Február huszonkettedikén lesz ötszáz éve, hogy megszületett VII. Károly, a híres francia király, márczius negyedikén szabadította fel az orosz jobbágyságot I. Sándor cár. Márczius huszonhetedikére esik kétszázéves évfordulója, hogy Nagy Péter cár megalapította Szentpétervárat. Január kilenczedike Viktor Emánuel, február hetedike pedig IX. Pius pápa halálának huszonöt éves évfordulója. Február huszadikán lesz XIII. Leo pápa pápaságának negyedszázados jubileuma. Hogy az évek jubileumáról se feledkezzünk meg, megemlíthetjük, hogy Carmen Sylvának, a román költő-királynénak deczember huszonkilencedikén lesz a hatvanadik születésnapja.

* **Betörők garázdálkodása.** Paptamásiból írja tudósítónk, hogy vasárnap éjjel két helyen is betörők garázdálkodtak, a község kellő közepén. A ref. paplakba és Szabó Zsigmond szom-

szédos házába hatoltak be az ablakon keresztül és elvittek mindent, ami elvihető. Munkájukat a legnagyobb elővigyázatossággal hajtották végre, úgy, hogy senki sem vette észre reggelig. Az ablakot papírral beragasztották és csak azután törték be, a szobában pedig leterítették a paplanokat, azokon járkáltak. Nagyobb biztonság okáért a szoba ajtaját is elreteszelték. A szomszéd szobában alvók csak reggel vették észre, hogy baj van, a mikor reggel zárva találták az ajtót. A csendőrség erélyes nyomozást indított.

* **A hipnotizőr halottja.** Különös eset történt újév napján este Vermes községben. Egy vándor bűvész jelent meg a községben, aki engedélyt kért és kapott is, hogy aznap este a község nagyvendéglőjében bűvészeti mutatványokat rendezzen. Este már tömve volt a nagy körösma ivó helyisége, ott tartották ugyanis az előadást. A bűvész ügyesen nyeldeste a kardokat, ette a tűzes gombócokat és tett más eféleket. Végül következett a szellemidézés. A bűvész kijelentette, hogy alkalmas médiumra volna szüksége, a kit elaltatna. A közönség sorából Hurik Márton jómódu gazdaember vállalkozott erre a szerepre, akit azután a bűvész a függöny mögötti mellőszobába vezetett. A közönség várt egy ideig feszült érdeklődéssel, mikor azonban már egy fél óra is eltelt, a közönség türelme fogyni kezdett, de sem a bűvész, sem a médium nem mutatkozott. Végre is néhányan a türelmetlenkedők közül benyitottak a szobába, ott azonban csak a médiumot találták egy széken mély álomba merülve, de a bűvésznek hülhelye volt. Ebreszgetni kezdtek a médiumot, de ez meg sem mozdult. Rángatták össze-vissza, leöntötték hideg vízzel, de mind hiába volt. Egyszerre csak a körülállók legnagyobb meglepetésére a médium lefordult a székről, meghalt. Hurik halálhíre óriási izgatottságot keltett a jelenvoltak között. Most keresték csak igazán a bűvészt, de az eltűnt és vele együtt eltűnt a médium pénztárczája 200 koronával és órája. Az orvosi jelentés szerint Hurikot kloroformmal altatták el, ettől szívszélhűdés érte s ez okozta a halálát. A megugrott bűvészt, akinek nevét sem tudják, most mindenfelé keresik.

* **Csecsemő csontváz a fásszinben.** Freiler Béla Nagy-Körözs-utca 56. szám alatt levő lakása fásszinében takarító cseléd tegnap reggel takarítás közben egy csecsemő csontvázra akadt. A csontváz egy zsádkarabba volt burkolva. A cseléd gazdája jelentést tett a rendőrségnek, a városi tisztviselő megjelent a helyszínén és vizsgálat alá vette a csontvázat. Annyit megtudtak állapítani, hogy a csontváz egy négy évvel ezelőtt elhunyt gyermeké lehet. A rejtélyes ügyben tovább folyik a vizsgálat.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör választmányi gyűlése.

A Katholikus Kör választmánya holnap, szerdán délután fél 6 órakor saját helyiségében ülést tart, melyre a választmányi tagokat ez uton is meghívja az előkség.

Gyorsírók gyűlése.

A nagyváradai gyorsírók még e hó folyamán társas összejövetelt rendeznek, melynek alaposabb megbeszélésére az egyesület választmányi ülést tart és erre a következő meghívót bocsátotta ki:

A Nagyváradai G. M. Gyorsíróegyesület f. hó 7-ikén azaz szerdán d. u. 6 órakor a főreáliskola tanácstermében választmányi ülést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívom. *Staubert József*, elnök.

Új Népkör Nagyváradon. Kálvária-, Vízvezeték- és Csengeri-utca polgárai között, mint értesülünk, mozgalom indult meg, hogy

ezen a város részen a Réti Népkörhöz hasonló egyesületet alakítsanak a társas élet fejlesztésére s a városrész érdekeinek előkészítésére. Az alakulás módozatainak megbeszélése ma, Vízkereszt napján délután 2 órakor értekezletet tartanak Vízvezeték-utcán, a Nozákyláznál.

A biharmegyei nőegylet gyűlése.

A »Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet« választmányi tagjait és védőhölgyeit van szerencsém a f. évi január hó 10 ik napján d. u. 4 órakor lakásomon tartandó választmányi ülésre meghívni. Nagyvárad, 1903. évi jan. hó 5. napján. *Özv. b. Gerliczy Félixné*, elnök.

A Réti Népkör közgyűlése. A »Nagyváradai Réti Népkör« f. évi január hó 18-án, vasárnap d. u. 2 órakor a saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a kör tagjai azzal hivatnak meg, hogy határozatképes számban meg nem jelenésük esetén következő vasárnap (január 25-én) d. u. 2 órakor a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog a közgyűlés megtartatni. Nagyvárad, 1903. jan. 5-én. *A választmány.*

TANUGY.

Beírások a kir. kath. jogakadémián.

A beírások az 1902—1903. tanév második felére a helybeli kir. kath. jogakadémián f. évi január 7-től 19 ig fogantatosíthatnak az igazgatónál, 22 ig az egyes tanároknál.

A tandíj előzetesen befizetendő. Az első félév elején nyert egész vagy féletandíjmentesítet hatálya a második félévre is kiterjed.

A pót- és javító vizsgálatok jan. 20. 21. 22. tartatnak meg.

Az előadások jan. 23-án veszik kezdetüket Kelt Nagyváradon, 1903. jan. 5.

Az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Váratlan fordulat az aradi bank sikkasztója ügyében.

Az aradi kir. ügyészség a mult napokban sürgős átiratban megkereste a törvényszék büntető tanácsát, hogy a Böhm Adolf sikkasztására vonatkozó összes iratokat juttassa vissza az ügyészséghez, s kérelmét azzal indokolja a kir. ügyész, hogy a Böhm-ügyben közbevetett felfolyamodást jelentettek be.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTAR.

Jan. 10. Jogászbál.
Jan. 17. Otthon bál.
Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és táncestélye.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Febr. 1. A 48-as népkör bálja.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.

A nőegylet kalikó-bálja.

A Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet folyó hó 31-én rendezendő kalikóbáljára már javában folynak az előkészületek. Ifj. Kohn Sámuel üzletébe halomszámra érkeztek megrendelések nemcsak Nagyváradról, hanem a megyéből is a kalikó öltözetekre. A hölgyek rózsaszínű, a férfiak pedig kék kalikóban fognak megjelenni. A modellek legközelebb ki lesznek állítva ifj. Kohn Sámuel üzletének kiakarában.

A rendezőség egy rendkívül szellemes meglepetést is tervez a bála, mely bizonyára nagy derűtséget fog kelteni.

A fényes estélyt a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben fogják megtartani két korona beléptidij mellett. A nyereséget a nőegylet menháza javára fogják fordítani.

A Fehér Kereszt álarozos bálja.

Az idei farsang legnagyobb szenzációján fáradozik most özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné urhölgy. Egy nagyszabású elite álarozos bált rendeznek január 18-án, amely egész sereg meglepetéssel lesz egybekötve. A fényesnek ígérkező mulatságot a Fehér Kereszt egyesület és a Gyermekkorház javára tervezik a Fekete Sasban. A belépti díj 2 korona. A pompás alkalomra a megyéből is sokan bejönnek Nagyváradra.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Kedd: délután Tiszt urak a zárdában; este Angyal Bandi.

Szerda: Mártha.

Csütörtök: Kereszt jelében (premier.)

Péntek: Kereszt jelében.

Szombat: Mártha (opera).

A végrehajtó.

Sylvane és Artus kissé megfakult bohózatát láttuk viszont tegnap, meglehetősen kevesen. A jó öreg francia bohózat abból a fajtájából való a francia szellemességeknek, a melyekből közvetlen a mai termények születtek. Itt még drasztikusabb eszközökkel nem oly raffináltan kacagtatják meg az embert, mint pl. Louteben, de azért kacagnunk kell még a magnézia hatásán is. S mégis ártatlanabb, primitívebb a pikantériákban, mint az unokái.

Az előadáson meglátszott, hogy csak szorultságból szedték elő. Különösen az összejátek. Ilyen döcögős, összecsapott előadást eddig csak délután láttunk. De azért Krasznay remekelt s Pintérné és Tóth Elek sem kifogásolhatók, Deési, Paterdi és Bognár pedig mint epizódalakok mulatságos figurákat mutattak.

Hófehérke. Helyes dolog volt valahára vasárnap délután gyermekelőadást rendezni. A színház megtelt mosolygó babafejcskékkal és száz meg száz baba nézte szorongó szívvel Hófehérke kalandjait, s kacagott a hét törpe kedves csoportozatán. Régen vártunk már effélet, s reméljük, nem kell ismét ennyi ideig várni a legközelebbi gyermekelőadásra. Minden hónapban érdemes volna egy vasárnap délutánt erre szánni.

Csak egyre kellene nagyobb gondot fordítani a kiállításra. A gyermekekre rendkívül hat a színes csoportozat, a fény, a ragyogás, már pedig a vasárnap délutáni királyi udvar mindennek hamarabb volt nevezhető, mint fényesnek. A főbb szereplők közül — ugyszólván — *E. Kovács* Mariska (Hófehérke) és *László* Irén (királyné) tartották érdemesnek szerepüket megtanulni; pedig a gyerek is észreveszi, ha a nagy ember nem tudja a leczkét. Kedves csoportozatot képezett a hét törpe, akik igen ügyesen voltak betanítva; kivált közülök a kis Antalfy Margit.

Változás a műsorban. A páros számú bérlek érdekében, kik mostanában nem kaptak bemutatást, a *Kereszt jelében*, premierje szombaton este lesz. Csütörtökön megismétlik a szenzációs darab előadását. Pénteken és

szombaton Flotow remek operája, *Mártha* kerül színi.

Két előadás. A mai ünnepi, keddi napon két előadás lesz a Szigligeti-színházban. Délután a *Tiszt urak a zárdában* című nagy sikerrel felújított kitűnő operett, este pedig Teleky Miklós hűres és népszerű népszimtműve, *Angyal Bandi* kerül színi.

Panaszok. Panaszok érkeztek a színház vezető-jéhez több páholybérletről és földszinti színházlatogatótól, hogy egyik-másik páholyban előadások alatt hangosan és zavaróan társalognak. Regisztráljuk e panaszok megtörténtét. Egyebet bizonyára nem kell tennünk. Hisszük, hogy jövőre e panaszok tárgyaltalanok lesznek.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 109.

Bérlet 91. sz.

Ma kedden, 1903 január 6-án:

Délután 3 órakor félhelyárral:

Tiszt urak a zárdában.

Operette.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárral:

Angyal Bandi.

Népszimtmű.

S Z E M E L Y E K:

Özv. Orbainé, birtokosnő	—	Benkő Jolán
Andor) gyermekei	—	Kovács Lajos
Nina)	—	H. Novák Irén
Kongó, nemesek hadnagya	—	Bognár J.
Kákátói, tisztartó	—	Krasznay Andor
Erzsike, gyámleánya	—	E. Kovács Mariska
Szilvai Pali, gazdatiszti írnok	—	Tóth Elek
Sárkány, komisszárius	—	Szathmáry Arpad
Böske, neje	—	Tóváry Anna
Juliska leánya	—	Kulinyi Mariska
Peták, koresmáros	—	Bérczi Gyula
Sári, felesége	—	Örley Flóra
Pista, cselédjük	—	Losonczy Gábor
Balatszki)	—	Szarvasi Sándor
Beckereki) betyárok	—	Pintér Imre
Barna Ferkó)	—	Perényi József

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 2 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr., Támlászkék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnvítás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, január 7-én:

Kereszt jelében.

Dráma.

IRODALOM.

Az örökimádás III. évfolyamának decemberi füete megjelent. A jelen füzet a következő jeles dolgokat tartalmazza: Igazi karácsony. — Sokak romlására... sokak fel-támadására. — Aldozás után. — Oltáregyesület az ig-hirdetés szolgálatában. — A vallás hiányát pótolja a műveltség és finom társalgás. — Az e yházi szerek kiállítására. — Az öröklámpa. — Az örökimádási templom. — A lélek. — Egy gyászmise. — Mire képes egy jó gyermek. — Oltáregyesületi ügyek. — Elmékedés. — Irodalom. — Szarkasztói üzenetek. — Hirdetés-k.

NYILTER.

Szabott árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási helye!

China-ezüst gyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMEK-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-hirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az ur házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenmű gyárak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

TAVIRATOR.

A király Budapesten.

Bécs, jan. 5. (Saj. tud. táv.) A király február 4-én Budapestre utazik, s huzamosabb ideig itt is marad. Itt tartózkodása alatt február 7-én udvari bált tartanak.

Mikor töltik be a váradi püspökséget.

Budapest, jan. 5. (Saját. tud. táv.) A pénzügyi bizottság mai ülésén, a cultus tárca tárgyalásánál *Barabás* Béla megkérdezte Wlassics minisztert, hogy mikor szándékoznak a váradi püspökséget betölteni, mire Wlassics azt válaszolta, hogy már folynak a tárgyalások a kormány és a Vatikán között, s 2—3 hónap múlva bizonyára gazdát kap a váradi püspökség.

Meghalt Major.

Budapest, január 5. (Saj. tud. táv.) *Major* Ferencz, néppárti képviselő ma délelőtt meghalt. Halála nagy meglepetést keltett.

Ítélet a Nessi-ügyben.

Budapest, jan. 5. (Saj. tud. táv.) A katonai becsületbiróság szerdán délután hoz ítéletet *Nessi* kolozsvári tüntetése ügyében.

Elítelt zászlósértő.

Eszték, január 4. A mitrovicai törvényszék hat heti fogházra ítélte *Nekics* Ferencz odaváló lakost, a kia király születésnapján Nikinciben Hegedűs Ferencz evangélikus lelkész házáról letépte a magyar zászlót. (M. T. I.)

A hercegi kalandokból.

Drezda, jan. 5. (Saj. tud. táv.) A szász trónörökös felesége szökése teljesen összetörte, s állítólag gyakran sirni látják. Gyermekének azt meséli, hogy anyjuk elutazott, s talán soha sem tér vissza többé.

Genf, jan. 5. Ma *Giront* felszólította a rendőrség, hogy kitűzött határidő alatt mutassa be okmányait, mert ellenkező esetben kiutasítják Genfből.

Genf, jan. 5. A trónörökösne az utóbbi napokban nem érintkezik Lipót Ferdinándal, minek oka állítólag az, hogy utálja Adamovics Vilmát, a kitől Giront is félti s máskülönbben is attól tart, hogy Giron cserben hagyja.

A francia szenátorválasztás.

Páris, jan. 4. A pótválasztás közül 20 végleges eredménnyel végződött. Ujra megválasztották két progresszista és liberális köztársasági, két radikális és két szocialista-radikális szenátort; azonkívül megválasztottak három progresszista és liberális köztársasági, hat radikális és két szocialista radikális jelöltet. Három helyen pótválasztás lesz. Rambaud volt miniszter, aki eddig szenátor volt megbukott.

Páris, jan. 4. A pótválasztás alá került három mandátum közül egyet a szocialista republikánusok, a másik kettőt a radikális republikánusok nyerték el.

Páris, jan. 4. A hivatalos kimutatás szerint a tegnapi 96 szenátorválasztás közül 7 a konzervatívok, 25 a progresszisták, 18 a kormánypárt, 36 a radikális köztársaságiak és 10 a szocialisták győzelmével végződött. A kormánypárt 11 mandátumot nyert. A megválasztottak között van Andréux volt rendőrfőnök. (M. T. I.)

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzzel-vassal.

Irtá: Stenkiowicz Henrik. 176

— Bolond! Ha a köteleiket ki nem oldozta volna, akkor itt kellene lennie. Keressétek a padlason! Gyujtsatok világot!

Megint tüzet csiholtak. Az esetnek gyorsan híre terjedt az őrségben. Az emberek odaszaladtak az istállóhoz. Gyors léptek hallatszottak és izgatott beszélgetés. Zavaros hangok harsantak föl.

— A padlásra! A padlásra!
— Allítsatok öröket!
— Ne költsetek fel a hetmant, mert pórul járunk!

— Nincs létra?
— Hozzatok!
— Szaladjatok a sátorba, ott talán akad!
— Óh, az az átkozott lengyel!
— Mászszatok a saroknál a tetőre és azon keresztül hatoljatok a padlásra!

— Aligha lehet. Nagyon előréll a sarok és köröskörül deszka.
— Hozzatok lándzsákat. Lándzsán fogunk felmászni. Az a kutya a létrát felhuzta.
— Hozzatok lándzsát, hangzott Holody szava.

Néhányan létráért szaladtak, a többiek a szénapadlást lesték. A nyitott ajtón keresztül halvány világosság áradt az istállóba, a szénapadlás négyzetű feljáró nyílása azonban sötétten meredezett.

Alulról fölkiabáltak:

— Nos, nemes lovag! Bocsásd le a létrát és gyere le. Ugy sem menekülsz el! Hiábavaló a fáradság. Gyere! Gyere!

Mély hallgatás.

— Gyere le. Ha nem jössz, lenyuzzuk a fejed bőrért.

Sagloba sem a hízog hivasokra, sem a fenyegetésekre nem válaszolt. Ugy ült a sötétben, mint a borz a vermében, elkeseredett védelemre készen. Csak a kardját szorította a markába mind görcsösebben, nagyokat fújt és csöndesen imádkozott.

Ezalatt előhózták a lándzsákat, hármat összekötözték és hegyökkel felfelé a nyílás oldalához támasztották. Sagloba előbb fel akarta huzni magához a rögtönzött mászópoznát, de aztán letett a szándékáról. Hiszen rögtön másikat állítottak volna a helyébe.

Ezalatt a katonák megtöltötték az egész istállót. Egyesek szurokfákyát gyujtottak, mások kötélletrákat és kocsioldalakat hoztak, hogy azokkal próbáljanak a padlásra jutni. Azonban valamennyi szerszám rövid ek bizonyult. Hamarosan tehát szíjjal kötözték össze egy pár kocsioldalt, mert a lándzsákon felkuszni nehéz dolog lett volna. Akadtak azonban mégis vállalkozók.

— En felmegyek! kiabáltak néhányan.

— Várjatok, míg a létra elkészül! szolt Holody.

— Nem árt az, bátyuska, ha a lándzsákkal is megpróbáljuk!

— Vasy! menjen fel! Ő ugy mászik, mint a macska!

— Hát próbáld meg.

Néhányan ingerkedni kezdtek.

— Ej, csak óvatosan! Kard van nála; majd letűti a fejedet. Meglátod!

— A hajadnál fogva felhuz és meggyomroz. Vasy! mindez nem rettentette el.

— Jól tudja ő azt, — szolt — hogy ha csak egy ujjal bánt is engem, a hetman elbánnik majd velem!

Saglobának szolt ez az intés, de ő csendesen ült és meg se mukkant.

A katonáknak jó kedvök kerekedett és az egész csapat tréfálózni kezdett. Ingerkedtek Vasyllal.

— No, egy bolonddal kevesebb lesz a világon.

— Bátor legény ám az a Sagloba!

— Az ám! Az ördögökkel cimborál. Csak a sátán tudja, hogy miféle alakot öltött az a boszorkánymester! Ki tudja, Vasy! hogy mit találsz majd a padláson.

Vasy, aki már a markába köpött és megfogta a lándzsá nyelét, most hirtelen eleresztette.

— En a lengyelt keresem, nem az ördögöt.

Ezalatt összekötözték a hágsót és felállították,

A rögtönzött hágsó azonban a kötések helyén meghajlott és így nagyon nehéz volt a rajta járás. A keresztfák is recsegték, amikor kipróbálták.

Holody maga mászott fel és közben így beszélt:

— Látod, nemes lovag, mi nem tréfálunk. Ha már minden áron a padlásra akarsz ülni, hát ülj, de ne védelmezz-d magadat. Kézrekeritünk, ha mindjárt az egész istállót is le kell bontanunk. Legyen eszed!

Csakhamar elérte a tetőt és a feje eltűnt a nyílásban.

Hirtelen suhintás hallatszott, a kozák rettentest kiáltott, megingott és kettéhasított fejével zuhant az allantállók közé.

— Levágtá! Levágtá! — ordítottak ezek.

Nagy zűrzavar támadt, de a kiáltozást is tulharsogta a Sagloba öblös hangja.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsdé.

	Budapest, jan. 5.
Oszták hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Allamvasut	—
Rimamuranyi	509.50
Magyar jelzalog	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

	Budapest, jan. 5.
Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.53
Zab ápr.	6.—
Káposzta, repce, aug.	.96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. jan. 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	130.—
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 ¹ / ₈	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 ¹ / ₂	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	98.—
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	200.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	157.—
Oszták járdék papirban	101.10
Oszták járdék papirban	101.—
Oszták járdék aranyban	120.50
Oszták korona járdék	100.50
Oszták államsorsjegyek	151.—
Oszták magyar bank részvény	15.45
Magyar hitelbankrészvény	719.—
Oszták hitelintézet részvény	685.50
Párisi vista	95.12
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.03
Németbirodalmi márka	117.02
Londoni vista	239.35
20 márkás arany	23.41

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Alma, Körte és Szőlő eladás.

Alma — — klgként 14 kr. feljebb
körte — — » 50 kr. »
csemege szőlő » 40 kr. »

A legfinomabb faj gyümölcsök Törökországából kaphatók nagyban és kicsinyben. **Zöldfa-utca, Kurländer-ház** Kurländer és Ullman fűszer üzlettel szemben. 104.

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a **Nagyvárad Takarékpénztárnál.**

Lelkészek, tanítók, katolikus egyesületek, keresztény szövetkezetek pártfogásába ajánljuk

Helvey Lajos dr. könyvét:

A

Vasárnap délután

című pompás népies elbeszélés-kötet. A derék könyvecskének minden plebánia és iskola könyvtárában, valamennyi egyesületünk és szövetkezetünk asztalán helyet kell foglalnia. Ára postai bérmentes küldéssel egy korona. Pénz előzetes beküldése mellett megrendelhető a szerző címén, Budapest, VIII. Szentkirályi-utca 28/a.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1902. évi október 1-től.

Buda pest — Nagyvárád — Kolozsvár.						Kolozsvár — Nagyvárád — Budapest.						Püspök-Ladány — Debreczen — Érmihályfalva.									
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.				
Budapest ind.	6 40		2	5 45	9 15	Kolozsvár ind.		7	3 13	12 59	6 17	11 10	P.-Ladány ind.	4	1 24	5 35	10 53	2 29	6 05		
Rákos						Jegenye							Debreczen	5 03	2 33	6 26	11 44	3 36	7 42		
Ujszász						B.-Hunyad		8 48	4 52	2 13	7 58	12 28	Érmihályfalva érk.	6 06	3 57		1	4 58	9 13		
Szolnok	9 07	11 56	3 59	9 27	11 19	Csusa		9 24	5 35	2 46	8 37	12 56	Érmihályfalva — Debreczen — Püspök-Ladány.								
Szajol			4 12			Rév		10 13	6 33	3 24	9 32	1 37									
P.-Ladány	10 43	2 14	5 28	11 53	12 55	4 54	Élesd		10 29	6 53	3 34	9 49	1 59								
Báránd		2 26		12 07		5 11	Mező-Telcskő		10 43	7 13	3 45	10 07	2 03								
Sáp		2 40	5 48			5 52	F.-Vásárhely		11	7 34		10 28									
B.-Hunyad	11 18	2 58	6 03	12 24	1 33	6 58	Várád-Velenceze		11 09	7 44		10 37	2 28								
M.-Pályi		3 10				6 15	Nagyvárád		11 15	7 51	4 19	10 44	2 32								
M.-Bajom		3 21		1 14		6 31	Püspöki		11 35	8 13	4 45	11 04	2 38								
Bors		3 33		1 27		6 50	Bors		11 54			11 22									
Püspök	11 48	3 39		1 38		7 03	Mező-Keresztúr		12 05			11 37									
Nagyvárád érk.	11 56	3 49	6 33	1 48	2 11	7 10	Mező-Peterd		12 17			11 50									
Nagyvárád ind.		4 10	6 44	2 06	2 18	12 11	L.-Ujladu		11 1	9 23	12 29	4 52	12 05	3 18							
V.-Vásárhely		4 17		2 31	2 26	12 17	Sáp		11 10	9 38	12 47		12 25								
F.-Vásárhely		4 28		2 42		12 29	Báránd		11 01			12 41									
M.-T. Jégd.		5 50	7 15	3 04	2 51	12 52	P.-Ladány		11 17	10 06	1 50	5 40	1 19	4 03							
Élesd		5 08	7 28	3 31	3 05	1 13	Szajol														
Rév		5 43	7 30	3 50	3 26	1 40	Szolnok														
Csusa		6 17	8 37	4 36	4 16	2 05	Ujszász														
B.-Hunyad		7 23	9 08	5 48	4 52	3 30	Rákos														
Jegenye							Budapest érk.		1 00	6 40	9 35	7 10	7 50								
Kolozsvár érk.	3 42	8 37	10 08	6 59	5 55	7 09															

Nagyvárád — Szeged.				Szeged — Nagyvárád.				Nagyvárád — Arad.				Arad — Nagyvárád.				
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.	
Nagyvárád ind.	10 20	4 45	7 00	Szeged ind.	3 30	10 52	6 40	Nagyvárád ind.	10 20	4 45	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 35	
Ósi	10 30	4 56	7 16	H.-M.-Vásárhely	4 28	11 34	7 50	Ósi	10 30	4 56	7 16	Kétegyháza	6 14	12 31	10 54	
Less	10 48	5 15	7 40	Orosháza	5 41	11 22	9 20	Less	10 48	5 05	7 40	Csaba érk.	6 40	12 57	11 24	
Csáfa	11 03	5 34	8 05	Csaba érk.	7 00	1 14	10 40	Gyapju				Csaba ind.	7	2 33	4 50	
Szalonta	11 26	6 02	8 46	Csaba ind.	7 27	1 38	10 40	Csáfa	11 03	5 34	8 05	Gyula		27	2 02	5 26
Kötegyán	11 44	6 21	9 15	Gyula	7	2 22	4 50	Szalonta	11 26	6 20	8 46	Sarkad	7 47	2 27	5 54	
Sarkad	11 54	6 33	9 31	Sarkad	7 47	2 22	5 26	Kötegyán	11 44	6 24	9 15	Kötegyán	7 57	2 33	6 10	
Gyula	12 18	6 57	10 01	Kötegyán	7 57	2 32	5 54	Sarkad	11 54	6 33	9 31	Szalonta	8 23	2 10	6 47	
Csaba érk.	12 37	7 41	10 30	Szalonta	8 23	2 57	6 10	Gyula	12 18	6 57	10 01	Csáfa	8 42	3 31	7 18	
Csaba ind.	1 44	7 41	4 44	Csáfa	8 43	3 15	6 47	Csaba érk.	12 37	7 29	10 30	Gyapju				
Orosháza	2 40	8 49	5 50	Less	9 04	3 53	7 18	Csaba ind.	2 05	7 41	4 32	Less	9 04	3	7 51	
H.-M.-Vásárhely	3 27	10 12	7	Osi	9 21	3 49	8 16	Kétegyháza	2 34	7 57	5 08	Ósi	9 21	3 19	8 16	
Szeged	4 02	11 05	7 55	Nagyvárád érk.	9 32	4	8 31	Arad érk.	3 32	9	6 05	Nagyvárád érk.	9 32	4 30	8 31	

Nagyvárád — Belényes — Vaskóh.				Vaskóh — Belényes — Nagyvárád.				Nagyvárád — Érmihályfalva.				Érmihályfalva — Nagyvárád.			
	Tv. sz. sz.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Tv. sz. sz.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárád ind.	5 30	4 50		Vaskóh ind.	4 15	2		Nagyvárád ind.	4 25	6 41		Érmihályfalva ind.	6 13	5 26	
V.-Vásárhely	5 40	4 40		Lunka-Réz bánya	4 26	2 13		B.-Püspöki	4 40	7 10		Érselind	6 27	6	
Félix-Fürdő	6 26	5 05		Szudrics	4 50	2 42		Bihar	5	7 36		Szekelyhid	7 10	6 48	
Kardó	6 41	5 21		Belényes	5 16	3 22		Paptamási	5 24	8 05		Nagykáglya	7 22	7 02	
Nyárló				Sonkolyos	5 36	3 46		Gyapoly	5 37	8 21		B.-Diószeg	7 35	7 22	
Magyar-Gyepes	7 21	6 11		Belényes-Ujlak	5 47	3 58		B.-Diószeg	5 53	8 44		Gyapoly	7 50	7 40	
Tasádfő	7 39	6 28		Borz	5 55	4 08		Nagykáglya	6 05	8 59		Paptamási	8 11	8 08	
Drág-Cséke	7 55	6 43		Sólyom	6 09	4 30		Szekelyhid	6 28	9 32		Eihar	8 29	8 33	
Magyar-Cséke	8 14	7		Gyanta	6 28	4 51		Érselind	6 49	10		B.-Püspöki	8 52	8 58	
Dusézd	8 28	7 13		Hollód	6 41	5 12		Érmihályfalva érk.	7 19	10 36		Nagyvárád érk.	9 06	9 15	
Szombatság-Rogoz	9 01	7 15		Szombatság-Rogoz	6 56	5 39		Szombatság — Rogoz — Dobrest.				Dobrest — Rogoz — Szombatság.			
Hollód	9 15	7 53		Dusézd	7 22	6 06		Szombatság-Rogoz ind.	9 10	7 50		Dobrest ind.	6 06	4 22	
Gyanta	9 31	8 10		Dusézd	7 36	6 21		Nánhegyes ind.	9 36	8 16		Nánhegyes ind.	6 16	4 32	
Sólyom	9 53	8 32		Magyar-Cséke	7 55	6 42		Dobrest	9 46	8 26		Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 55	
Borz	10 10	8 47		Drág-Cséke	8 09	6 56		Szombatság — Rogoz — Dobrest.				Dobrest — Rogoz — Szombatság.			
Belényes-Ujlak	10 22	8 57		Tasádfő	8 25	7 13		Szombatság-Rogoz ind.	9 10	7 50		Dobrest ind.	6 06	4 22	
Sonkolyos	10 36	9 09		Magyar-Gyepes	8 25	7 13		Nánhegyes ind.	9 36	8 16		Nánhegyes ind.	6 16	4 32	
Belényes	11 22	9 42		Nyárló	9 03	7 52		Dobrest	9 46	8 26		Szombatság-Rogoz érk.	6 40	4 55	
Szudrics	11 46	10 14		Félix-Fürdő	9 17	8 06		Szombatság — Rogoz — Dobrest.				Dobrest — Rogoz — Szombatság.			
Lunka-Réz bánya	12 19	10 29		V.-Vásárhely	9 38	8 31		Szombatság-Rogoz ind.	9 10	7 50		Dobrest ind.	6 06	4 22	
Vaskóh érk.	12 35	10 43		Nagyvárád érk.	9 49	8 43		Nánhegyes ind.	9 36	8 16		Nánhegyes ind.	6 16	4 32	

Nagyvárád — Dévaványa — Gyoma.				Gyoma — Dévaványa — Nagyvárád.				Vésztó — Kötegyán — Hollód.				Hollód — Kötegyán — Vésztó.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárád ind.	5 50	2 14		Gyoma ind.	3 40	2 30		Vésztó ind.	4 45	5 15		Hollód ind.	4 35	11	
Ósi	6 09	2 14		Ozed	4 07	2 54		Okány	5 07	5 33		Mocsár-Gyanta	4 48	11 12	
Uj-Palota	6 24	2 29		Déva-Ványa	4 37	3 26		Gyanta	5 23	5 48		Rippa	5 02	11 33	
Gyires	6 41	2 42		Kéthalom	4 54	3 43		Sarkad-Keresztúr	5 36	5 57		Tenke	5 24	12 10	
Kőrösszeg	7 02	3 01		Kőrös-Ladány	5 13	4 06		Méhkerék	5 52	6 12		Fekete-Tót	5 44	12 32	
Szakál	7 39	3 31		Szeghalom	5 40	4 38		Kötegyán érk.	6 16	6 19		Fekete-Bátor	6 08	1	
Nagy-Tóti	7 55	3 47		Vésztó	6 2	5 22		Kötegyán ind.	6 29	6 31		Árpád	6 16	1 11	
Komádi	8 25	3 59		Kót	6 38	5 52		Pósa	6 48	6 46		Erdő-Gyarak	6 25	1 21	
Iráz	8 42	4 16		Iráz	6 52	6 07		Ilye	6 02	6 58		Csegöd	6 34	1 31	
Kót	9 14	4 39		Komádi	7 10	6 38		Csegöd	7 12	7 13		Ilye	6 57	1 51	
Vésztó	9 40	5 10		Nagy-Tóti	7 22	6 50		Erdő-Gyarak	7 21	7 23		Pósa	7 07	2 02	
Szeghalom	10 26	5 55		Szakál	7 48	7 23		Árpád	7 39	7 33		Kötegyán érk.	7 10	2 15	
Kőrös-Ladány	10 47	6 12		Kőrösszeg	8 11	7 47		Fekete-Bátor	7 52	7 54		Kötegyán ind.	8 06	2 40	
Kéthalom	11 05	6 30		Gyires	8 33	8 12		Fekete-Tót	8 45	8 09		Méhkerék	8 15	2 50	
Déva-Ványa	11 45	6 55		Uj-Palota	8 47	8 27		Tenke	8 39	8 37		Sarkad-Keresztúr	8 39	3 10	
Ozei	12 03	7 15		Ósi	9 09	8 46		Rippa	8 51	9 06		Gyanta	8 43	3 21	
Gyoma érk.	12 26	7 39		Nagyvárád érk.	9 20	9 05		Mocsár-Gyanta	9 01	9 19		Okány	9 02	3 42	
								Hollód érk.	9 35	9 31		Vésztó érk.	9 20	4 02	

Szekelyhid — Margitta — Sz.-Somlyó.				Sz.-Somlyó — Margitta — Szakályi t.				Szeghalom — Füzös-Gyarmat.				Füzös-Gyarmat — Szeghalom.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.
Szekelyhid ind.	9 46	6 40		Szilágy-Somlyó ind.	3 18	1 50		Szeghalom ind.	10 20	5 50		P.-Ladány ind.	6 50	2 04	
A.-Keresztúr	10 30	7 22		Sz.-Nagyfalu	3 43	2 17		Füzös-Gyarmat	10 45	6 17		Szerep	7 40	2 48	
V.-Ábrány	10 44	7 35		Ipp	4 10	2 35		B.-N.-Bajom	11 43	7 15		B.-Udvari	7 54	3 01	
Monos-Petri	10 55	7 45													

Belépési felhívás a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” 8-ik évtársulatába.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet 1903. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1905. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 4/10 részét 6 %-os kamattal, mellet minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéktagok a heti fizetéseket postal cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenleg tisztelt tagjait valamint mindazokat, kik az 1903. január 2-től kezdődő 8-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzemhelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1902. október hó.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet-igazgatósága.

A 8-ik évtársulat befizetési napjai:
vasárnap délelőtt 9—11-ig,
szerda délután 3—5-ig,
péntek délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez idő szerint 2500 tagja van, mintegy 50.000 üzletrészesel.

Az üzletrészek befizetett értéke ez idő szerint az egy millió koronát felmulják.

Az intézet fenállása óta kifizetett lejárt üzletrészekért 1288.250, kor. nyereség-osztalékért 98.102 kor.

ad. 5228 szám.
1903.

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán üresedésbe jött kis-báródi körjegyzői állásra, mely jegyzőséghez Kis-Báród, Körös-Topa, Nagy-Patak és Cséklye községek tartoznak, — ezennel pályázatot hirdetek és mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, felhívom, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában előírt minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hivatalomhoz **f. évi január hó 25-ik napjáig** annyival is inkább adják be, mivel később érkező pályázati kérvényeket nem fogok figyelembe venni.

Ezen körjegyzői állás következő javadalmazással van egybekötve:

1. Készpénz fizetés 1000 kor. — fil.
2. Iratok tartási átalány 360 » — »
3. Irodai átalány — 254 « — »
4. 92 méter tűzi fa házhoz szállítással;

5. Természetbeni lakás a hozzá tartozó mellék épületekkel és 1000 □-öl konyhakerttel.

Továbbá 160 korona anyakönyvvezetői tiszteletdíj és a magán munkálatokért szedhető díjak.

A választást Kis-Báród községben a körjegyzői irodánál 1903. évi január hó 27-én d. e. 10 órakor fogom megtartani.

Pályázóktól a román nyelvnek szóbeli bírást feltétlenül megkívánom.

Kelt Élesden, 1903. január 1-én az élesdi szolgabírói hivatalnál.

Bérczy Imre,
főszolgabíró.

103

Megérkeztek a párisi Modellek!

ROSENZWEIG RÓZA

első párisi mellfűző műterme,

Nagyvárad, Fő-utca, Weiszlovits-ház.

Ajánlja legújabb orvosilag elismert
egészségi egyenes faogant,

gummi nélkül, valamint mértékszerinti és raktár: Gradhalterek, hasmiederek, haskölök, havi kötszerek, Késmárk-féle bugyogók, Zwickeli-és szalag fűzők, szoptató-, alkalmi- és házi miedereit.

Állandó raktár mindenféle legújabb bel- és külföldi szabadalmazott fűzőkből.

Magas halcsontos fűzők 1 frt 20 kr.

Gyönyörű selyemvirágos fűzők 2 frt 5 krtól 50 frtig.

Flanel, batist és kötött fűzővédők.

Harisnyatartók fűző nélkül.

Ujévi nagy árkedvezmény!!

Belépési felhívás!

a filléres
TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET
IV. évtársulatába.

A Filléres Takaré- és segélyszövetkezet 1903. év január 1-én új évtársulatot nyit.

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyszerűen a tagok részére kisebbeszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok befizetések arányában olcsó kamattal, mellet kölcsönököt kaphassanak.

A beiratások a Leszámitoló és Jelzőlogbank helyiségében (Bémer-tér Lévay-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesítendőek.

A vidéki beiratkozók a befizetéseket a postatakarékpénztár útján díjmentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1902. október hó. 48

„FILLÉRES”
takaré- és segélyszövetkezet.

A lejárt évtársulat minden 20 fillér heti befizetés után 31 K. 20 fill. tőkét és 2 K. 60 fill. osztalékot fizetett készpénzben.

Belépési felhívás.

„Biharmegyei Korona-, Takaré- és Hitelszövetkezet”

1903. évi január hó 1-én

új évtársulatot kezd,
mely 1905. december végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább egy üzletrészt jegyez, vagyis legalább 1 koronának heti befizetésére kötelezi magát. A befizetett összeg a három év leteltével kamattal és nyereséggel együtt a résztvevőknek készpénzben fizetettik vissza. Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Vidéki tagok a befizetéseket postal cheque által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan olcsó kölcsönhöz juthassanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is. Most végződő évtársulatunk is igen szép eredménnyel működik; — tagjai a rendszeres takarékpénztár kamattalánál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége

a „BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR” I-ső emeleti üzlethelyiségében van,
NAGYVÁRADON, Kossuth Lajos utca 19—20. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-üzletben már a mai naptól kezdve elfogadtnak,

melynek mielőbbi eszközölésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1902. október 25.

857.

A „BIHARMEGYEI KORONA-TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET” IGAZGATÓSÁGA

Élő János,
Schwartz Ferencz,

Szunyogh Péter elnök,
Fleischacker Gyula,
dr. Wallner Ödön,

Pekánovits Imre,
Weinberger Jakab.